

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Szentán-ház, (posta mellett)
hová
a lap esellemi részét illető
közlemények küldés ndők
Kiadóhivatal:
Györggyakab Márton
könyvnyomdája
hová
as előfizetési pénzek és
hirdetéseik küldendők

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak:
3 hasábos petitsorért vagy
annak helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyititéri cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Előfizetési felhívás!

A minden szerdán megjelenő társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi, CSIKI LAPOK című heti közlönyre a közönség b. figyelmét ismételtelen felhívjuk. Lapunk előfizetési árát lehető legjutányosabban a következőkben szabtuk meg:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Gyűjtők 6 előfizető után egy tisztelet-példányban részesülnek.

Csik-Szereda, 1889. január hóban.

Teljes tisztelettel:

A „CSIKI LAPOK” kiadóhivatala.

A községi tanítók helyzete.

El kell ismernünk, hogy Csikvármegye tanügyünk fejlesztése s ezzel együtt kulturális viszonyaink érdekében sokat áldoz és buzgalkodik.

Erről tesz tanuságot a közigazgatási bizottságban havonként előforduló különböző tanfelügyelői jelentés; erről tesz tanuságot azon intézkedés is, mely a befolyt és hátrálékban maradt tanítói fizetések kimutatását követeli.

És meg kell vallanunk, hogy ez intézkedés nemcsak papíron maradt jóakarattal és jó szándékkal, hanem valósággal végrehajtott dolog is, csak hogy a kimutatások elkészítése nem elégséges a községi tanítók s ezzel a népnevelés érdekeinek kielégítésére. Nem elég kimutatni azt, hogy eme vagy ama tanító fizetésének mekkora része folyt be, és mekkora része maradt hátrálékban, hanem és főleg szükséges az, hogy hátrálékot kimutatni ne lehessen.

A tanítók, valamint az országban általában, úgy nálunk Csikvármegyében sin-

csenek valami dúsan honorálva; egyik tanítónak sincs valami nagy fizetése és ha még ez a kevés sem adatik ki neki, ha még e fizetés tekintetében is folytonosan hátráléki kimutatást kell készíteni, nem tudjuk, hogy miként teljesíthetik tanítóink a reájuk rótt funkciót.

Anyagi kérdésekkel küzdeni s ugyanakkor eredményes oktatást adni, igen nehéz, sőt nem is teljesíthető dolog.

Ha a tanító szerény fizetését sem kapja meg rendes időben, azért hogy megélhessen, kénytelen valamely mellékfoglalkozás után nézni, ennek pedig természetes következménye, hogy nem hivatásának, de a türelhető anyagi állapot megszerzésének fog élni és ennek ismét következménye a népoktatás elhanyagolása leendő.

Műveletlen, az elemi ismeretekkel sem bíró nép erős államot nem alkotott soha, s ebből következik, hogy a népoktatás rossz sorsára végső kifejlődésében az állam lételemének érdekeit érinti érzékenyen, s minthogy a népoktatás a községi tanítókra van bízva, a tanítók kötelességének anyagi kényszerből történt elmulasztása az állami existenciára gyakorol közvetett befolyást.

Nehogy e befolyás merőben káros legyen, gondoskodni kell arról, hogy a tanító egyedül csak kötelességének teljesítésére és ne a megélhetés eszközeinek megszerzésére is gondoljon. — Szükséges, hogy amugy is csekély fizetését pontosan megkaphassa.

Ez az eszme nem új s ennek köszönhető, hogy a községi iskolák évi javadalmazása tekintetében többféle állami intézkedés is történt.

Ilyen az iskolák állami segélyezése, — melynek célja volt, a mizeriák megszün-

tetése. — Csak hogy e cél ez ideig még nem igen éretett el, mert folytonosan hangoztatják a visszasságokat, melyek már hosszú idő óta fennállanak, s melyek végeredményben — és eléggé méltatlanul — a szegény tanítókat sújtják.

A felekezeti iskoláknak államilag községi jellegűvé történt nyilvánításánál az volt a cél, hogy ott hol a község szegény, (Csikban melyik faluról lehet ellenkezőt állítani?) vagy más szóval oly községekben, hol az állami egyenes adó kevés és annak 5%-ával az iskola fenn nem tartható, a költségvetésileg mutatkozó hiány államsegélykép utalványoztatván, ez alapon az iskola fenntartása biztosítottassék. Ezt igazolja az 1868 évi XXXVIII-ik t. cz. 43 §-a is.

Azonban az államsegély megállapítását és utalványozását eszközlő miniszterium által, — mintegy tíz év óta — a megállapított hiányból 20, 10, esetleg pedig 5 százalék évről-évre levonatik s ez okból azon iskola részére, melynek évi fentartására pl. 400 frt szükségeltetett, 20, 10 és esetleg 5 százalék levonásával, csak 320, 360, esetleg 380 frt adatik, míg ellenben a levont összegnek fedezése, esetről-esetre az illető községre háríttatik.

Már most az a kérdések kérdése, honnan fedezze a község a levont összeget akkor, midőn iskoláját saját jövedelmeiből fenntartani nem bírván, államsegélyre szorult s midőn az idézett t. cz. végrehajtása tárgyában 1869. évi március hó 2-án kiadott miniszteri utasítás 19. §-ának negyedik kikezdésében határozottan az áll, hogy „a község az iskola fenntartásához összes állami egyenes adójának legfőbb öt százalékaival járulhat.” — Másképp nem fedezheti, mint pótkirovás útján, ámde

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

A m a n d a.

Hosszas hívás után engedtem kérésének s csomagoltam.

Gyönyörű őszi nap volt.

Utam a legkiecsőbb hegyi vidéken vezetett keresztül; igaz, egy darabig nem sokat élvezhettem belőle, mert a gyorsan robogó vonat el-elkapkodta előlem a természet ama remek képeit, melyeknek szemlélete mindig felemeli lelkünket, s mely oly végtelenül elérzékenyítő hatást gyakorol a kedélyre; de később utamat kocsin folytatva, dúsan kárpóltattam az előbbi veszteségért.

Utazásom oly kellemes volt, hogy el sem fáradtam, sőt Amandához egész vígan állíték be.

Ő is kedves és vig volt, mint mindenkor, — tárt karokkal s terített asztallal várt.

Vacsora után nyugalomra kényszerített, holott még igen szívesen hallgattam volna remek-játékát; de ő ma kérihetetlen volt, s nekem szót kellett fogadnom.

Nem is tartott soká, elálmosodtam és elaludtam.

Másnap reggel a zongora hangjaira ébredtem csak, siettem elkészülni, hogy barátnőm ne várakozzék reám.

Felóra múlva az ebédlőben álltam, — hová Amanda is egyszerre lépett be velem a szomszéd salonból. Finom, fehér pongyolát viselt s ma is oly szép volt, mint ezelőtt négy évvel, talán még érdekesebb, csupán csak egy sajátságos vonás ajkai körül hatott reám kellemetlenül s ejtett gondolkozóba.

Reggeli után körülvezetett házában; minden zúga a finom izlés és jólétről tett bizonyosságot, — egy comforthoz szokott gazdag nő lakása volt.

Egész nap otthon voltunk, főleg csevegéssel szórakozván, illetőleg nekem kelle számolnom utolsó találkozásunk óta lefolyt életemről. Amanda szótlan volt, pedig nagyon szerettem volna tudni, mi lehetett ama fájdalmas vonásnak előidézője, — mi azou különös szórakozottságának és idegességének az oka, mit beszélgetésünk alatt észrevettem rajta.

En Amandát igazán és őszintén szerettem, s megvoltam győződve arról is, hogy ő barátságomat teljes mértékben viszonozza.

Négy éve, hogy együtt hagytuk el a nevelő-intézetet; ő egyetlen élő rokonához, nagynénjéhez ment, én szüleimhez. Természetesen lehetőleg élénk levelezés által igyekeztük kiegyenlíteni a távolságot, mely elválasztott.

Csakhamar azt a lesújtó hírt vettem, hogy Amanda vonakodván nagynénje menyévé lenni, el-

hagyta annak házat s egy főúri családnál keresett menedéket, mint társalkodónő.

Fájt, hogy e dolgokat nem magától barátnőmtől tudhatom meg, de hallgatását csak nagy büszkeségének tulajdonítam, s szerettem tovább is. Leveleink mind ritkábbakká váltak.

Két év mult el. Amanda egy óriási örökség birtokába jutott, én boldog menyasszony lettem. Ő elfoglalta birtokát, az emberek kezdtek róla beszélni, el voltak ragadtatva kastélyának fénye, — asztalának kitünősége, estélyeinek pompái által, dícsérték lovait, szóval mindennel megvoltak elégedve, csak őt magát találták nagyon hidegnek. Azt hittem, e körülmény azon nagy csapásnak tulajdonítható, mely őt mindjárt akkor érte, midőn az intézetet elhagyta.

Magam pedig férjem birtokaira mentem; — Olivér, mint országgyűlési képviselő, az év nagyobb részét a fővárosban tölté, míg én itthon maradtam, nehogy a nagy város lárma gyenge idegzetemnek valahogy megártson. Így határozottam el magamat Amanda meglátogatására.

Barátnőm mindent elkövetett, hogy szórakoztasson.

Kirándulások, sétakocsizások, látogatások tévése és fogadása, esélyek rendezése, s más efélék közben multak el napjaink.

Amandának sajátságos viselete mindinkább foglalkoztatott, de ő zárkózott maradt, s én gyöngédtelenségtől félvén, nem mertem kérdezni.

köztudomásu, miszerint a községek költségvetései a törvényhatósági bizottság által hagyatnak jóvá; abban tehát — a mondott célra — az állami egyenes adó 5 százaléknál nagyobb összeget felvenni nem szabad s a község az államsegélyből eszközölt utólagos jóváhagyás reményében a törvény által meghatározott 5 százalék felemelése útján fedezte s ennek megtörténte a megyei számvizsgálata alá nyújtandó községi számadásból kiténik — s pedig ki kell tűnni — akkor az utóbb hivatolt §-ra való tekintettel azok, kik az egyenes adó 5 százaléknál magasabb kiadvást eszközöltek, a többletkép kirótt összeg megtérítésében elmarasztaltatnak.

Ilyen, megtörtént esetekből kifolyólag, a községi és iskolaszéki előjárók mi módon segítenek magukon? Nagyon egyszerűen. Csak annyit fizetnek a tanítónak, mennyi az államsegélyből kitélik s a levont 20, 10 vagy 5 százalék állandóan a tanító hátralékos fizetése gyanánt szerepel. Ekként tehát azon községi iskolai tanító, kinek díjlevél alapján 300 vagy 400 frt van biztosítva, ha jogérvényes okmányokkal biztosított javadalom helyett a szokásos százalék levonása után fennmaradó összeghez hozzájuthat — mert az iskola dologi szükségletei is az államsegélyből fedezendő — boldognak érzi magát; pedig senki sem állíthatja azt, hogy tanítónk fizetése sok, valamint azt sem, hogy ők a hazának első munkásai s így különben is esékely javadalmukat egészben ki nem érdemelnék.

Ilyen előzményekből származik azon tényleg fenálló anomália is, hogy némely tanítónak, ki 3—400 frral van kinevezve, hátralékos fizetése egy évi javadalmát már rég túlhaladta annak kiegyenlítése a nagy harang jöndulatára van bízva.

A jelzett szomorú állapotokon könnyen lehetne segíteni olyképp, ha községeink nyomasztó anyagi helyzete az illetékes felsőbb körök tudomására hozatik és a megállapított hiánynak egészben való kiadatása kérelmeztetnék mindaddig, míg a kívánt siker — mely nem egyetlen ember, hanem egész testület jogos igényét volna hivatva kielégíteni, elérve nincs.

Déneke.

Végre egy fényesen sikerült estélye után, — mely az egész vidéket foglalkoztatta, — láttam öt bádgyadtában, mint valaha, a boudoirban az ottomán selyempárnái közé dőlni és zokogni.

A vihar kitört.

„Oh Olga! Olga! miért vagyok oly szerencsétlen! — kiáltott fel.

„Szerettem öt kimondhatlanul, hogy viszont szeret azt hazudta nekem. Egy évig hitegetett, — de nem, nem vádolom öt, hisz boldog csak addig voltam —, s aztán elhagyott, mert szegény valék. — s én szenvedtem.

„Jött az örökség. Most élek, s mint látod, igen jól élek, irigyelnek s ünnepelek.

Igyekeztem szerencsétlen barátnőmet vigasztalni, a mit leginkább az által véltem elérni, ha ama férfi jellemtelenségét lehető életem színékel festem, s bebizonyítom neki, mennyire méltatlan volt szerelmére. Nem felejttem el soha — erre egy lelketrázó kacaj volt a felelet, — felugrott, csepengett, nyergeltetni parancsolt, lázasan öltözködött és kilovagolt.

Egy kimosan átvirrasztott éjszaka után öt óra-kor reggel kilovagolni.

Annyira hatása alatt álltam e borzasztó jelenetnek, hogy elfelejtém Amandát tartóztatni, midőn eszméltem, már nem volt ott.

Kevéssel nyolcz óra előtt érkezett meg. — Szegény barátnőm túlbőgyuladással váltotta meg e

Takarékpénztáraink.

Gyergyó-Szentmiklós, 1869. január 26.

Ezen lapok 4-ik számában a fenti cím alatt jelent meg egy cikk, mely közgazdasági intézményeink ezen legfontosabbjairól nem mindennapi tájékozottsággal mond el egy pár nézetet. S különösen a takarékpénztárak okserü szervezete és kezelése tekintében igen fontos garatiaként hozfel egy eszmét, mely a theoriában, ha nem is új, gyakorlatilag aligha van még alkalmazásba véve.

Pedig ez eszmenek t. i., hogy a takarékpénztároknál az alap-, s illetve részvénytőkét rendszeren kétszer, sőt többször is meghaladó betéti tőke tulajdonosai részére is a szavazatoknak egy bizonyos hányada biztosítatnék, mely által a kezelés igazgatására, bár közvetve befolyhatnának, gyakorlati életbe léptetése, hogy előnyös reformlépést képezne a takarékpénztárak életében: hittem szerint józan észszel senki sem tagadhatja.

Nem, mert ez a közönség érdeklődését igen igen nagy mértékben fokozná, s folyton éberen tartva, egymagában is fontos kautiót képezne a korrektség tekintetében. S mert, ha helyesen mondja e cikk azt is, hogy minden emberi találmány a kezeléstől függ nagy bátran hozzá tehetjük hogy a kezelés helyessége, vagy helytelensége; megbízhatósága, vagy ellenkező volta pedig azon emberek misége és minőségétől függ, kik erre alkalmazvák. S így ebből önként és hűségképpen folyik az is, hogy bármely intézményül a legnagyobb garantiát az annak élén álló emberekben lehet és kell keresni.

Ha tehát ezen emberek megválasztására, működésük ellenőrzésére a betéti tőke tulajdonosainak is bizonyos mértékű befolyás engedtetnék, úgy az intézmény vezetőiben annak hasznosságához meglenni kellő garancia is csak fokoztatnék.

S én részéről e személyi garantiát oly főfontoságnak tartom, hogy annak minél teljesebbé tétele érdekében nemcsak a már említett eszme megvalósítását ölvözhöm a legmelegebben, hanem minden más módon is oda törekedném, hogy e személyi garancia minél magasabb fokra emeltessék.

Mert nem túlozok, ha azt mondom, hogy a közelebbi két év alatt bekövetkezett legkevesebb tizenöt takarékpénztár bukásának okait az ezek élén állott emberek misége, minősége- és viszonyaiban lehet föltalálni. — Igen, mert nem is erősen kell megerősíteni az emlékező tehetséget, hogy kinek-kinek eszébe jusszon, miszerint valamennyi takarékpénztári bukásnál az illetéktelen váltók nagy tömege, s a sikkasztás nyomatókosan volt emlegetve.

S vajjon ezen értekezleten váltók nagy tömege, a sikkasztás hogyan jöhetet létre? — Sajnos nem nehéz felelet.

Egy t. i., hogy az intézet élén álló egyének mondhatni minden anyagi és szellemi erő s képesség nélküli emberek lévén, míg egyfelől a vezetőség alatti intézetekkel szemben hitelüket túlságosa vették igénybe másfelől, hogy ők is elnézést

nyerjenek, elnézésben részesítették másokat is. — Az egyéni hitel mértékét a pajtáskodás, sógorság, komaság atyafiságos mértéke szerint mérlegelték. Ellenőrzés gyakorlásához nem értettek, vagy ha igen, — ezt is a pajtáskodás, sógorság, komaság és atyafiság nyugzó és az élesen látást nagymértékben torzító viszonyainak tetemes befolyásolása alatt gyakorolták.

Ezen szomorú, de való tények igen alkalmas indító okokul szolgálhatnának tehát arra, hogy akár a törvényhozás, akár pedig, egyelőre a hitelintézetek egyetértő megállapodásai útján gyakorlati érvényesülést nyerne egyfelől azon eszme, hogy a betéti tőke tulajdonosainak is, — a részvényesek kellő túlsúlyának biztosítása mellett, — a szavazatok bizonyos arányával, az intézet ügyeire befolyás biztosítassék; másfelől pedig, hogy a takarékpénztárak s más hilelntézetek élén álló egyének, kik mint ilyenek a mások pénzei felett rendelkeznek; kit az egyéni hitel-mértékének megállapításában résztvesznek, vagy arra bár közvetve is befolyanak; kik az intézet ügyeinek közvetlen ellenőrzésére hivatvák: a kellő anyagi és szellemi erővel képességgel bírjanak; fosztassanak meg a személyi garatiak az őket nagy mértékben csökkenteni sőt merőben megsemmisíteni képes amabefolyások és nyugóktól, melyek saját hitelüknek az általuk vezetett intézettel szembeni felhasználásában, egymás közötti atyafisági, vagy sógorsági viszonyokban oly bőven rejlenek, s melyek eddig is oly sok bajt okoznak.

Az itt utóbb említettek sem új eszmék a nap alatt. Sőt immár több hitelintézettől, s más hason testületektől megvalósulást is nyertek. S ha emlékezetem nem csal, a esikszereidai takarékpénztár-részvénytársaságnál is sem oly régen, — tekintélyes férfiak által hozattak ajánlatba. És bár bizonyos körök, vagy is inkább egyének által, mint minden életrevaló eszme e sárgólyon, nagy áverzióval fogadtattak, én ezeket, mint általom is észre-rünek és észravezetőknék ismerteket, itten a nagyobb nyilvánosság előtt feljújtom, s nem félem azon zivatar ismétlődését, melyet azok egyszer már felüldezték, de a ligadt megvitátást szívesen várom.

Mert ha az „e pur si muove“ Galilei Galileonok sok keletetiséget okoztak, végre ez a valimivel nehezebb théma is csak bebizonyula, hogy még is mozog a föld.“

LAPSZEMLE.

Országgyűlés.

A katonai törvényjavaslat felett roppant szenvedélyvel foly az általános vita. — Taps, helyeslés és közbeszólás egyhamar nem fog oly gyakran felhangzani, mint a katonai törvényjavaslat felett hangzott szónoklatokra, és az országgyűlés nem merült ki. — Szakadatlanul élénk figyelemmel kíséri úgy a többség, mint az ellenzék részéről elhangzó beszédeket.

Igen gyenge volt, napjai megvoltak számlálva; mindamellett azonban nem hittem, hogy ily hamar fogja bevégezni pályáját.

Megérkezésem után körülbelül harmadnap este egész nyugodtan beszélgettünk még; ő csupán csak az ottománon fűdött, s mosolyogva mondá:

„Jer Olga, beszéljek neked utolsó kívánságomról, kitűdja holnap megtehetem“-e?

Beszélt boldogságáról, szenvedéséről, s mikor végre a jelenről szolt szava elakadt, orczái sáppadtabbak lettek, még íróasztalára mutatott, s szeméi lezáródtak örökre.

Amanda nem volt többé. Siratta mindenki, a ki ismerte. Számos koszoruja között találtam egyet a marchesától is, ibolyákból, — kedvenc virágai-ból — készült s ugyancsak egy ibolyakoszoru érkezett a fővárosból is, küldőjét nem ismertem.

A bevégzett gyászszertartások után, utolsó kívánságához mérten, — mert azt hiszem ma is, hogy azt akarta, midőn haldokolva íróasztalára mutatott — végrendelete kereséséhez fogtam. — Ügyvédje jelen volt.

Meg is találtam, de ezzel akaratlanul is egy ép annyira meglepő, mint mélyen sujtó titok birtokába jutottam. — Most értém csak meg, miért vonakodott kinzóját megnevezni, — a férfi, kit Amanda szeretett, s a ki öt megszalta — férjem volt.

B. A. J.

három órai lovaglást. Alig tudtuk megmenteni. — Tétre Olaszországba küldték az orvosok, tehát újra elváltunk. Aggódtam érte.

Ügylátszott azonban, hogy Itália mosolygó ege alatt az lelke is megújult, mert mind gyakrabban érkező leveleiből azt lehetett olvasni, hogy ismét boldognak érzi magát, hogy szíve kiállotta a tusát.

Örömem csak esalfa remény volt. További s már most ritkább levelei újra komor hangulatúak voltak, sőt egészen elmaradtak, úgy, hogy fél évi hallgatás után végre egy sürgöny jelezte Amanda visszatérését.

Én, mivel férjem ügyis a fővárosba idözött, siettem fogadására.

Most közlékenyebb volt, mint valaha. Olaszországi tartózkodásáról ügylátszik szívesen beszélt, elbeszéléseiben nem egyszer említette M. marchesát, s már örvendtem, hogy ez újabb ismeretség talán megmentheti Amandát; esalódtunk mindketten; ő is így hitte, midőn azonban a marchesa megkérte, felezmélt újra; oh, mert ő nem szeretete Giorgiolt, a régi seb még vérzett, még fájt... nem is gyógyult be soha, szerencsétlen barátnőm tüdővésztes volt, meghalni jött haza.

Elmúlt a nyár, elmúlt a tél, ő még élt. De a tavasz követelte áldozatját.

Barátnőm kért, hogy jöjje. Nem is várokotattam.

Es áll általánosságban nagy Magyarországnak, de különösen a mi Csikországnak vidéki iparáról, habár igazán szólva arról nem mondhatunk sokat, mert, fájdalom, az niucs, s a semmiről vajmi keveset lehet beszélni. Pedig nyers termények dolgában igen előnyös positionk van, csak hogy a nyers anyagot a csiki atyafi potomáron kiszállítja, feldolgozva pedig méreg drágán behozza.

Az ellen kellene kezdenünk valamit nekünk csikiaknak, hogy ezt az állapotot megszüntessük, hogy jövőben ne legyünk kénytelenek a uyersterméket kiszállítani, hanem a helyett tudjuk azt itthon feldolgozni s ez által megtakarítani a munka árát.

Gondoskodnunk kellene az élet minden phazisaiban az iparágok üzését megszerettetni.

Ha egyelőre szűkkörben vagyunk is kénytelenek mozogni, e kört idővel jobban — és jobban kiszélesíthetjük. — Csak a kezdet nehéz, de ha ezen egyszer tulesshetünk, a továbbiak majdnem önként következnek.

Ha egyelőre kevesebb jövedelem szerezhető is, később ez csak hatványozódik, minek igazolásul a csikszeredai kir. törvényszék fogházának iparáról a napokban rendelkezésünkre bocsátott adatokat említi fel.

Ugyanis e fogházban 1885. év elején lett életbe léptetve a kosárfonó iparüzlet. — 1888. életbe léptetett a fa ipar (kádározás, méhkapár készítés) s e mellett még szalmafonás (pince tokok, lábtörlek stb.) Mindezekből 1888. évben összesen befolyt 818 frt 96 kr a mi s kezdetleges iparviszonyainkhoz mérten nagyon figyelemre méltó összeg. Sőt ha tekintetbe vesszük azt, hogy az előállított iparmunkákkal kizárólag valamely iparág elsajátítása czéloztatik, hogy a fogház felügyelőség az anyagáron kívül, — munkadíjba a ilg számít valamit, a 818 frtnyi összeg fényes eredményként áll előttünk.

Ha például ugyanezen iparágak a nyereszke-dés szempontjából üzetnének, bizonyára két vagy három annyi jövelem volna elérhető, mi a fogház- iparától különböző intenzívu iparüzésnél nagy involváló körülmény.

De hogy az egyszer megkezdett működés évről-évre több és több eredményt képes felmutatni bizonyítja az, hogy a csikszeredai fogházban üzött iparmunkaságból a kezeink között lévő statisztikai adatok szerint 1886. évben befolyt 132 frt 7 kr; ez összegből anyag- és munka- eszköz beszerzésre kiadott 68 frt 72 kr tiszta löve-delemként az adóhivatalba beszállított 63 frt 85 kr.

1887. évben befolyt 475 frt 21 kr; ebből anyag- és munka eszközökre kiadott 317 46 kr; a letartóztatottak jutalmazására 21 frt 60 kr; munkavezetőnek 12 frt 07 kr adóhivatalba tiszta jövedelemként beszállított 124 frt 08 kr.

1888. évben befolyt 818 frt 96 kr anyag- és munka eszközökre kiadott 434 frt 87 kr; a munkás letartóztatottak jutalmára 56 frt 76 kr; a munkavezetőnek 15 frt 98 kr; adóhivatalba pedig tiszta jövedelemként beszállított 311 frt 35 kr.

Ha már most az egymásután befolyt évek statisztikailag kitüntetett fennebbi eredményeit összehasonlítjuk, ez összehasonlításból világosan kitűnik, hogy csak akarni és kitarítani kell és a kedvező eredmény okvetlenül bekövetkezik.

Zsosi.

Szerkesztői üzenetek:

V. I. Mindszent. „Földi életem“, „Távolból“ és „Szülőföldem“ nem közölhetők.

B. L. Baróth. Kéziratát kiadtuk 48-as honvédünknek, hogy a dologhoz ő is szóljon hozzá.

B. G. Menaság. Alkalmadtán felhasználjuk.

— ő. — I. Szentmárton. Jönni fognak.

Hernád völgy. Köszönjük. — Egy már jött. — A többinek is sorát ejtjük.

B. A. I. Multkor a „J“ betűt „I“-nek olvastuk. — Az újabb küldeményt siettünk kiadni.

Dénikének. Budapest. Minél gyakrabban kopogtasson be hozzánk.

Vidéki. Ilyen dolgokban ne hozzánk, hanem a kórházi orvoshoz forduljon.

Aggódo. Másoknak is volt hasonló aggodalmuk, de alaptalanul. — Különb a jövő fogja azt legjobban beigazolni.

Felelős szerkesztő: **Dr. BOCSKOR BÉLA.**

Főmunkatárs: **VITOS MÓZES.**

Kiadó: **GYÖRGYJAKAB MÁRTON.**

GYÖRGYJAKAB MÁRTON
könyvnyomdájában
KAPHATÓK:

Az állategészségügy rendezéséről szóló 1888 évi VII törv. cikk végrehajtása ügyében kibocsátott miniszteri rendelet értelmében a

regi marha-nyomtatványok

helyett a következők alkalmazandók:

3. számú minta **Marhalevél iktatókönyv.**
4. **Jegyzőkönyv a tulajdonjog átruházásról.**
5. **Elismervény a marha behajtásnál.**
6. **Vágatási lajstrom.**

Ugyszintén a szeszes italok kicsinyben való kiméréséhez készült s a pénzügyminiszterium 78,188 sz. a rend. értelmében szükséges s bárki és bárhol használható személyes **kérések, erkölesi és vagyoni bizonyítvány-ürlapok.** Továbbá **az új regale törvények** jegyzetekkel és tárgymutatóval. Ára 50 kr. — Valamint a február 1-én már életbelépő, irománypéldákkal ellátott **végrehajtási rendeletek az italméresi kártalanítási törvények életbeléptetésére,** — ára 40 kr.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek jelenteni, hogy február végére már ismert jóminőségű csiraképes **luczerna, lóher, czukorrépa, fűmagok, mindennemű vetemény- és virágmagvakkal**

raktáromat jól ellátom.

Czélom: a csinos, drága csomagolás mellőzésével

olcsón és jól kiszolgálni.

Alázatos tiszlettel:

GÁL JÓZSEF.

1—3

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására juttatni, hogy

ÜZLETEMBEN

szokott árúárgyakon kívül igen szép és jóválasztéku farsangi (báli) árúkat szereztem be, úgymint

báli köntöskelmék, atlaszok, cipők, legyezők, kesztyűk, virágok, szalagok, rüssök stb. stb.

minden színben, a melyeknek legjutányosabb kiszolgálására magamat ajánlván s igen becses pártfogásukat kérve, vagyok

Szokott tiszlettel:

SZABÓ MIKLÓS.

Három igen elegáns szán

ELADÓ.

1 piros posztó szőnyeg és kerek kassal 65 frt.

1 drapszim posztó " " " 75 frt.

1 barna posztó szőnyeg és koci kassal, festetlen, csak lakirozva, a legszebb diófa és kőrifából, vas talppal 7 személyre 130 frt.

(3—5)

RIEMER EDÉNÉL: Székely-Udvarhelytől.